

Ordning af Skolerne, der kunde lede til en virkelig og betydelig Vættelse af Arbeidet for de skolegængende Disciple, og det ikke blot ligefrem med Hensyn til den Tid, som maa anvendes paa det Arbeide, der paalægges dem, men ogsaa saaledes, at dette Arbeide selv ikke bliver dem tungere og mere trykkende end nødvendigt. Seg, saa tillige allerede dengang ikke nogen anden Vej, at slaa ind paa til en virkelig Opnaaelse af dette Formaal, end den, at man paa det øverste Trin af Skolen kom til at gjøre en saadan Adskillelse gjældende imellem to forskjellige Retninger, som den Regjeringens Lovforslag nu gaar ud paa at indføre. Seg, har endnu fuldstændig den samme Overbevisning, og det er for mig en Grund til at ønske, at der nu maatte kunne finde en Afgjørelse af denne Sag, Sted. Seg har jo nemlig den Erfaring for mig, at der ellers meget godt kan hengaa en længere Aarrække, uden at der sker Noget, og jeg ser ikke nogen Sikkerhed for, at man ved en fortsat Behandling af Sagen ikke under de mange forskjellige Eventualiteter, som kunne komme til at fremtræde, vil blive udfat for det Samme, nemlig at hele Spørgsmaalets Afgjørelse og Planens Realisation bliver udfat paa ubestemmelig Tid. Dette mener jeg imidlertid i Virkeligheden vilde være et beklageligt Resultat, idet ethvert Aar, der gaar hen — forudsat, at man deler den Anskuelse, som jeg nu har tilladt mig at udtale som min — medfører, at det Tryk, der er tilstede, og hvis Betydning og Virkning for de Daagjældende man ikke kan beregne, bliver fortsat, uden at man kan sige, for hvor Mange det maatte vil blive afgjørende for deres hele Liv. Allerede denne Betragtning har maattet gjøre mig meget tilbøielig til, naar jeg saa en Mulighed for at finde en forsvaerlig Løsning, da at bidrage Mit dertil. — Men der er endnu en anden Betragtning, som gjør sig gjældende, der heller ingenlunde er uden Betydning, og det er den, at det er i høieste Grad usikkert, at den usikre Tilstand, hvori Spørgsmaalet om hele Skoleordningen nu saa længe har befundet sig, kommer til at ophøre. Dette Spørgsmaal har jo nu allerede i en Række af Aar været tilstede, og man har jo

ikke bestømindre i den seneste Tid set, at ganske nye Planer og Tanker om en Omformning af hele Skolevæsenet kunne dukke op. — At dette maa udøve en meget lammende og trykkende Indflydelse paa de Kræfter, der allerede nu have helliget eller i Fremtiden maatte tænke paa, at hellige sig til det høiere Skolevæsen, det forekommer mig at være klart og indlysende. — Det er disse tvende Hensyn, som have gjort, at jeg med saa megen Varme, som jeg har kunnet lægge ind i denne Sag, har søgt at bidrage til at faa en Løsning tilveiebragt. Om den, saaledes som Situationen nu er bleven, endnu kan naas, kan jeg vel kun betragte som tvivlsomt; men jeg tror, at Muligheden derfor er tilstede, og det høie Thing vil vistnok med mig erkjende, at denne Mulighed kun kan blive til Virkelighed under den Forudsætning, at det høie Thing efter en Overveelse af samtlige Hensyn skulde kunne finde, at det er rigtigt at slutte sig til det Forslag, der fik et Mindretal, men et stort Mindretal for sig i det andet Thing, og som da multigvis — ja, jeg kan tilføie sandsynligvis — vil have Udset til at blive til Lov. Med disse Ord skal jeg anbefale Sagen til det høie Thing.

Wichfeld: Det foreliggende Forslag, saavel i den Skikkelse, hvori det blev forelagt af Regjeringen, som i den, hvori det er kommet hertil fra det andet Thing, fremtræder under Benævnelsen „Forslag til Lov om Undervisningen i de lærde Skoler i Danmark“. Seg skal i den Anledning begynde med at bemærke, at man desværre i de senere Aar, maatte lidt ad Kunstens Vej, er kommen ind paa, at stille det lærde Væsen fra det fællelige Væsen. Seg haaber imidlertid, at denne Forskjel i Tidens Løb vil forsvinde, og at begge Dele da ville erkjendes for at være Ting, som nødvendigvis høre sammen og maa udarbejdes og udvikles sammen. Seg mener derfor ogsaa, at skjøndt dette Lovforslag kaldes et Forslag til Lov om det lærde Skolevæsen, saa griber det dog dybt ind i det fællelige Liv og Væsen i det Hele. — Men jeg tror nu, at Forslaget i den Form, hvori det for Diebliffet foreligger hos os, og er